

Status for Odenses byliv efter kampagnen

Trygt Natteliv

En undersøgelse og rapport af Nanna Gabrielsen og Maria Bislev

Indledning	4
Hvem er med	4
Spørgeskemaet	5
I kontakt med skolerne	6
Forløbsrapport	6
Databehandling og metodiske præciseringer	7
Analyse	8
Kvalitative interview	8
De ansattes overordnede oplevelse af kurset	10
Spørgeskemaundersøgelsen	11
Fakta om de unge	11
De unges by-vaner	11
Utryghed i byen	12
Utryk pga. hvad?	12
Kampagnen	15
Konflikter mellem gæster i nattelivet	18
Konfliktårsager	18
Ansatte og konflikter	21
Gæsternes vurdering af de ansatte	24
Ansatte og mundtlige og fysiske konflikter mellem gæster	26
Ansatte og førstehjælp	27
Ansatte og stoffer	28
Ansatte og alkohol	31
Ansatte og våben	33
Konklusioner og anbefalinger	35

Indledning

Den 12. december 2004 bragte Fyens Stiftstidende en artikel om fund af amfetamin og kokain på toiletter og diskoteker og cafeer i Odense. Det blev i den forbindelse nævnt, at stoffer i byens natteliv var et stigende problem. Uropatruljen i Odense havde ligeledes peget på, at der var problemer med stoffer i nattelivet, og at det efterfølgende førte til problemer i form af optrin på barer og diskoteker og til gadeuorden og vold.

På den baggrund besluttede en række politikere i Odense Byråd at sætte gang i projekt "Trygt Natteliv" for at skabe et tryggere natteliv. Projektets omdrejningspunkt var uddannelse af byens restauratører til at tackle problemer med stoffer og efterfølgende konflikter. Herudover besluttede man at lave en kampagne rettet mod de unge, som går i byen om at holde gang i den "gode fest" og undgå problemer både i forbindelse med stoffer og med konflikter i det hele taget. Det blev også besluttet at lave to undersøgelser. Den ene er en evaluering af effekten af uddannelserne af restauratørerne udført af Justitsministeriets Forskningsenhed og den anden en undersøgelse af de unges gå-i-byen-vaner og oplevelser med stoffer og konflikter. Sidstnævnte er indeholdt i denne undersøgelse.

Undersøgelsens konklusioner og anbefalinger findes på side 35.

Hvem er med

Evalueringen er foretaget dels ved 3 kvalitative interviews blandt ansatte i nattelivet, som har gennemført kurset og dels ved en spørgeskemaundersøgelse blandt udvalgte unge i Odense.

Interviewpersonerne til de kvalitative interviews blev værget til at deltage i undersøgelsen, mens de var på et kursus i forbindelse med kampagnen. Vi sørgede for at udvælge ansatte fra så forskellige steder som muligt, så deres svar kunne repræsentere så forskellige kulturer og oplevelser som muligt.

Spørgeskemaundersøgelsen omfatter 990 unge mellem 15 og 20 år. Populationen består af samtlige (ca. 1600) sidsteårs-elever ved alle HHX-, HTX-, HF- og HG-uddannelser samt almindelige gymnasiale uddannelser i Odense kommune. Følgende skoler har deltaget: Mulernes legatskole, gymnasium og HF,

Odense Katedralskole og HF, Sct. Knuds Gymnasium, Tornbjerg Gymnasium, Odense Tekniske Gymnasium og endelig Tietgen Business College, HG og HHX.

Spørgeskemaet handler om de unges oplevelser i nattelivet. Derfor har det været afgørende primært at inddrage de unge, som regelmæssigt går i byen. Derfor har vi valgt kun at tage de ældste elever på ungdomsuddannelserne med i undersøgelsen.

Spørgeskemaet

Spørgeskemaet er udarbejdet på baggrund af kampagnen og kurset, og koncentrerer sig dels om hvilke oplevelser og problemer, de unge har haft i nattelivet, og dels om de har bemærket kampagnen, og hvordan den i så tilfælde har gjort indtryk.

Kronologisk spørges der først til baggrundsvariable, altså alder klasse o. lign. Dernæst til 'natte-vaner' og følelse af tryghed i byen inden for de sidste fire uger. Så spørges der konkret til kampagnen, om respondenterne har bemærket den etc., og hvordan den har virket på vedkommende. Dernæst spørges der ind til konflikter i nattelivet, problemer med alkohol og stoffer og endelig våben i nattelivet. Der spørges desuden til de ansattes håndtering af de forskellige situationer, fx hvorvidt og hvordan de greb ind i skærmydsler af forskellig art.

Det endelige spørgeskema består af i alt 46 spørgsmål og er vedlagt som bilag 1.

Mange spørgsmål koncentrerer sig om de unges oplevelser i nattelivet inden for de sidste fire uger.

Tidsperspektivet på fire uger er valgt, fordi det er den tid, der er gået siden kampagnen blev afsluttet.

Der eksisterer ikke nogen undersøgelse af situationen forud for kampagnen, så en sammenligning er ikke mulig, men ved at spørge specifikt til de sidste fire uger, har vi håbet at kunne nærme os effekten af kampagnen alligevel. Hvis man havde foretaget målinger senere, fx tre og seks måneder efter kampagnens afslutning, kunne man måske have fundet nye resultater, idet man kunne forestille sig, at kampagnen vandt effekt med tiden, men vi har ikke haft mulighed for at undersøge de mere langsigtede resultater.

Som forstudie til det endelige spørgeskema, blev der gennemført et mindre pilotstudie. Hensigten var primært at kontrollere, om spørgsmålenes formulering gav mening for eleverne og at undersøge

elevernes oplevelse af spørgeskemaet, for eventuelt at kunne lave en vejledning til de lærere, som har ansvaret for, at eleverne udfylder spørgeskemaet. Skemaet blev testet på tre piger på 16-17 år. De fik at vide, hvad undersøgelsen handlede om og besvarede derefter spørgsmålene. De kommentarer og forslag de havde, blev rettet i skemaet.

Spørgeskemaerne er udfyldt på nettet. Det foregik ved, at hver elev fik udleveret en unik kode, som bruges til at logge på den side, hvor spørgeskemaet findes. Formålet med koderne er at sikre, at eleverne kun udfylder spørgeskemaet én gang, samtidig med at deres anonymitet bevares. Spørgeskemaerne er udfyldt klassevis med en lærer tilstede i lokalet.

I kontakt med skolerne

Den indledende kontakt til de enkelte skoler skete per e-mail (bilag 2) til skolelederne. I mailen forklarer vi undersøgelsens indhold og sigte og opfordrer til at deltage i evalueringen. Hvis skolerne gerne ville gå videre, blev de bedt om at sende kontaktoplysninger, enten på de relevante klasselærere eller til en kontaktperson for hele skolen. Derefter blev der udsendt først en orientering om undersøgelsen og senere en påmindelse om den.

Selve dataindsamlingen blev gennemført i uge 49-50 2006. Det var op til den enkelte lærer at planlægge, hvornår undersøgelsen skulle gennemføres, men det blev anbefalet at vælge én dag og gerne i uge 49.

At det er en netbaseret undersøgelse betød i dette tilfælde, at det kun var lærerne, der var til stede til at overse udfyldelsen af skemaer. Det gjorde de med en vejledning i hånden, som vi havde sendt til dem. Hvis eleverne havde brug for hjælp, skulle de kontakte læreren, men ellers var forventningen, at alt ville forløbe glat vha. vejledningen.

Forløbsrapport

Alle deltagende lærere blev bedt om at udfylde og tilbagesende en forløbsrapport, hvor de skulle besvare en række faktuelle spørgsmål, som fx antal elever i klassen, antal elever, som deltager i undersøgelsen mm.. Derudover blev de bedt om at kommentere forløbet og elevernes arbejde med spørgeskemaet. Der blev udfyldt 44 forløbsrapporter (ud af 65).

Kun et mindretal af lærerne kommenterer elevernes tilgang til undersøgelsen, fx: *Eleverne joker meget og fortæller historier til hinanden om byture. Men det er mit indtryk, at besvarelsene var ærlige.*

Fra enkelte lærere var der negative tilbagemeldinger. De åbne svarkategorier og tidshorisonten på fire uger har tilsyneladende irriteret nogle af eleverne. Desuden blev det kommenteret, at elev-evalueringen var uvedkommende for de få elever, som aldrig går i byen, ligesom nogle elever kommenterede, at enkelte spørgsmål lignede hinanden for meget. I langt de fleste tilfælde var der dog enten intet at bemærke eller kun positive kommentarer.

Databehandling og metodiske præciseringer

Datamaterialet er analyseret ved hjælp af procentuelle fordelinger. I angivelsen af de procentuelle fordelinger er det, hvis ikke andet er angivet, de valide procentfordelinger, som er opgivet. Det betyder, at procentsatserne kun dækker de elever, som har besvaret spørgsmålet. Missing kan altså både være elever, som ikke har ønsket at besvare spørgsmålet, elever som har besvaret spørgsmålet på en måde, som ikke kunne tolkes, og elever som er sendt videre til næste spørgsmål, fordi de fx ikke har en oplevelse med våben at svare ud fra.

Enkelte steder har vi valgt at inddrage køn og alder som baggrundsvARIABLE. Det betyder, at vi har set på, om de unges køn og alder spiller en rolle i forhold til deres besvarelser. For at kunne vurdere det, har vi foretaget signifikansberegninger. Der arbejdes med et signifikansniveau på 5 %. Det betyder, at der er under 5 % sandsynlighed for, at den observerede forskel er et udslag af tilfældigheder. Af hensyn til læsevenlighed er signifikansniveauet udeladt af rapporten. Når der står, at forskellene er signifikante eller blot tilstede betyder det altså, at de observerede forskelle er signifikante på mindst 5 % niveauet. Mht. baggrundsvARIABLE har vi også foretaget et andet valg, som det er vigtigt at præcisere her. Vi har nemlig valgt ikke at frasortere de respondenter, der har svaret ved ikke, fordi de ikke har oplevet situationen. Det har vi gjort, fordi det er væsentligt, at analysen afspejler, at der er fx 80 %, der ikke eksempelvis er stødt på våben i nattelivet. Det kan dog give anledning til nogle mærkelige fordelinger, idet en gruppe kan være mest negativ og mest positiv på én og samme tid, hvis der blot er færrest, der har svaret 'ved ikke' fra den gruppe. Det kan eksemplificeres med følgende fiktive fordeling, hvor 20 % mænd har svaret nej, 20 % ja og 60 % ved ikke, mens 10 % kvinder har svaret hhv. ja og nej og 80

% ved ikke. I den fordeling er mændene altså både dobbelt så negative som kvinderne og dobbelt så positive, blot fordi der er færre af dem, der har svaret ved ikke.

En anden væsentlig ting at være opmærksom på er omstændighederne omkring den mest kommenterede personalegruppe: dørmændene. Der blev nemlig ikke spurgt til dørmænd i spørgeskemaet, men det blev heller ikke ekspliciteret, at de ikke var med i undersøgelsen. Den præcise ordlyd i indledningen til spørgeskemaet, hvor vi definerede personale var: *Ansatte i nattelivet: Bartendere, garderobepersonale, afryddere mm. - altså mennesker som arbejder på byens barer, cafeer og diskoteker.* Der nævner vi altså ikke dørmændene, men ekspliciterer heller ikke, at de ikke er med i undersøgelsen. De unge har for en meget stor dels vedkommende svaret ud fra oplevelser med dørmænd, og det har betydning for undersøgelsens resultater. Præcis hvilken effekt er svært at afgøre, hvorfor vi opfordrer til, at læseren har det i baghovedet i vurderingen af de angivne procentsatser omkring ansatte i nattelivet. Årsagen til at der ikke bliver spurgt til dørmænd i undersøgelsen er, at de ikke var med i kampagnen og altså ikke havde fået tilbuddet om at komme på kursus i trykt natteliv. Man må dog sige, at med den massive trang til at videregive oplevelser med og kommentere på dørmændene og i betragtning af den afgørende rolle de tydeligvis spiller i nattelivet, ville det have givet et noget mindre præcist billede af det odenseanske natteliv, hvis de unge overhovedet ikke havde haft mulighed for at nævne dørmændene.

Analyse

De 3 kvalitative interview er gennemført som uformelle samtaler med ansatte i nattelivet, som har deltaget i kurset. Vi har spurgt til de ansattes generelle oplevelse af kurset, ligesom der er spurgt ind til en række af de emner, der blev undervist i på kurset.

Kvalitative interview

Vi interviewede tre bartendere fra tre forskellige udskænkingssteder i Odense. Det drejer sig om Camilla fra et dansediskotek i Arkaden, Ditlev fra et musikværtshus med mange stamgæster, kendte, julefrokoster og den lejlighedsvis skæve eksistens; og endelig Ane fra to sammenhængende musiksteder, der begge baserer sig på frivillig arbejdskraft, og kun har åbent når der er koncert. Camilla er 20 år og HF-studerende ved siden af arbejdet som bartender, Ditlev er 25 og læser til lærer

og Ane er 31 og arbejder med psykisk syge misbrugere som social- og sundhedshjælper.

De forskellige arbejdstyper og – forhold gør også, at udfordringerne i jobbet er forskellige. Camilla der arbejder på diskoteket er således udelukkende bartender og har mulighed for øjeblikkeligt at tilkalde hjælp til alle typer situationer. For Ditlev, der arbejder på et musikværtshus, er situationen lidt anderledes. Der skal bartenderne nemlig selv klare paragrafferne. Der findes ingen dørmænd, og det er politiet, man ringer efter, hvis der er problemer. Baren ligger til gengæld meget tæt på politistationen, hvilket han siger, er en ekstra tryghed. Ane har aldrig oplevet problemer af nogen art på sin arbejdsplads, men i tilfælde af problemer ville hun skulle tilkalde politiet, hvis ikke de ansatte på stedet, selv var i stand til at løse dem.

De tre har meget forskellige erfaringer som bartendere og derfor også meget forskellige tilgange til og erfaringer fra kurset. Alligevel er de helt overordnet enige om, at det var et godt og tiltrængt kursus, og er også mere eller mindre enige om, hvad de fremhæver som særligt værdifuldt og mindre værdifuldt ved kurset.

De tre personer er derfor på en gang repræsentative for en fælles oplevelse af kursus, sikkerhed og behov for viden i nattelivet og repræsentanter for tre helt forskellige miljøer og behov i forhold til den indsats Trygt Natteliv-kampagnen var udtryk for.

En stor del af kurset omhandlede de ansattes rettigheder og pligter i forhold til deres arbejde i nattelivet, og de tre interviewpersoner giver alle udtryk for, at den øgede viden er rar at have. Camilla og Ditlev føler sig mere sikre på grund af ekstra viden – særligt om nødret og nødværge – mens Ane i kraft af sit fuldtidsarbejde med psykisk syge misbrugere, ikke synes hun behøvede den viden.

Ditlev siger om en situation, hvor han havde været i tvivl om sine muligheder: *Der havde det jo været fedt at vide, at man kan gøre noget. Igen det der med at vide, altså man tør jo ikke røre noget, for hvor går grænsen mellem at forsvare sig selv. Det blev diskuteret på kurset. Jeg ved jo godt, at det er vold, hvis man tæver nogen, men hvad hvis man bruger lidt håndfaste måder at gå til folk.* Ditlev fremhæver også informationen om lovgivningen sådan her: *Restaurationslovgivningen var meget central. Man er jo nødt til at vide, hvad man må og ikke må. Lukketider og hvornår må man udskænke hvad, men det vigtigste var nødværge, fordi nogle mennesker vælger ikke at gå frivilligt. Jeg troede, at de kunne melde mig for vold hvis jeg med lidt hård hånd smider dem ud, men det kan de ikke. Det var vigtigt at vide, at hvis det kommer til, at man ikke kan snakke sig ud af det, så kan man eskortere dem ud. I*

værste tilfælde må man jo slå vedkommende i gulvet. Det troede jeg, var uhørt, men det er det ikke.

Et andet punkt på dagsordenen under kurset var stoffer i nattelivet. Ud af de tre er det hovedsageligt Camilla fra dansediskoteket, der havde oplevet problemer med stoffer på sin arbejdsplads. Men på hendes arbejdsplads er strukturen som nævnt sådan, at hun ikke selv skal håndtere de situationer, der måtte opstå i forbindelse med stoffer. Det vil sige, at hun føler kurset gav hende viden om stoffer, men at hun samtidig ikke har brug for at anvende den viden konkret. Men det er gennemgående for dem alle tre, at de er glade for den nye viden. Næsten ligegyldigt om den skal anvendes eller ej, så giver det dem en tryghed at vide mere.

Også alkohol og berusede gæster blev berørt på kurset. Ingen af de tre interviewpersoner gav udtryk for, at de på deres arbejde oplevede massive og gentagne problemer på dette område. I nogen grad sagde Camilla fra dansediskoteket, at hun oplevede meget fulde gæster, og hun havde også prøvet at måtte afvise gæster og nægte dem mere at drikke. Ditlev fra musikværtshuset havde mere erfaring med, hvad man kunne kalde outsiders på stedet eller i den aktuelle sæson julefrokostgæster, der voldte problemer. Det normale klientel har de ansatte ikke problemer med.

På Anes arbejdsplads er der stort set aldrig problemer med fulde gæster.

Vold, som også blev diskuteret på kurset, har de tre interviewpersoner aldrig eller kun ekstremt sjældent været i berøring med og som nævnt, er der alle tre steder faste procedurer for, hvad man som ansat gør, hvis man står i en situation med vold. Ditlev betoner dog, at han har fået mere selvsikkerhed efter kampagnen i forhold til at ringe til politiet hurtigt. For som han siger: *Man skal sgu ikke være utryk på arbejde*

De ansattes overordnede oplevelse af kurset

Overordnet for alle temaerne er det, at selvom de sjældent eller aldrig møder stoffer, vold eller våben, så fremhæver både Camilla, Ditlev og Ane, at den nye viden de har fået under kampagnen betyder en øget følelse af tryghed for dem. Både fordi de kender deres rettigheder, fordi de kender til signaler, at se efter og fordi de simpelthen føler sig bedre klædt på i jobbet. Det sidste er en noget undefinerbar følelse, men går igen hos dem alle tre – at det giver en god følelse at vide mere.

Vi spurgte dem, om det måske handler om, at når man bliver sendt på kursus og får officielt sanktioneret viden, så bliver man taget alvorligt som faggruppe på en måde, man ikke er vant til i en branche af studentermedhjælpere og løst ansatte. Det mener de alle tre, at der er noget om. I forlængelse af det er det relevant, at de alle tre efterlyser erfaringsudveksling bartenderne imellem og fremhæver den erfaringsudveksling, der allerede er foregået på kurset som positiv.

Camilla formulerer det sådan her: *Det gav en fællesskabsfølelse. I perioden efter oplevede jeg, at folk snakkede meget sammen. Man føler, at bartenderne stod sammen.*

De vil alle tre gerne på flere kurser. Hvis der kom endnu et kursus ville de gerne have mere af den juridiske viden om ret og pligt og lignende, og så efterlyser de også noget mere konkret. Både i form af erfaringsudveksling og deciderede praktiske øvelser som fx rollespil.

Ditlev siger det sådan her: *Konfliktløsning i forhold til lidt ældre kunder. Lovgivningen kan man jo bruge alle steder. Selvforsvar havde jo været fantastisk. Somme tider er det kun autoriteten, som gør, at jeg ikke får nogen på hovedet.*

Spørgeskemaundersøgelsen

Fakta om de unge

I spørgeskemaundersøgelsen har 990 elever besvaret spørgeskemaet. Af disse er 45 % mænd og 55 % kvinder. Langt størstedelen er 18-19 år (82 %), mens en mindre del (15 %) er 20 år og derover og den mindste del (4 %) er 15-17 år.

De unges by-vaner

Den største del af respondenterne går i byen mellem 1-2 gange om måneden og 1-2 gange om ugen, med størst vægt på den lave frekvens. Der er næsten ingen, der går i byen oftere end det, med blot 1 % der går i byen oftere end 4 gange om ugen og 8 %, som går i byen max 2 gange om året. Langt den største del (74 %) af de unge går oftest på diskotek, mens andelen der går på bar, værtshus eller café ligger på omkring 10 %. Mange går naturligvis også forskellige steder afhængig af humøret, vennerne særlige arrangementer osv.

Utryghed i byen

1/5 af de unge i Odense har været utrygge i byen inden for de sidste fire uger

4/5 af Odenses unge har *ikke* været utrygge i byen inden for de sidste fire uger

1/5 af de unge (21 %) har været utrygge i byen inden for de sidste fire uger. Den andel kan både tolkes som høj og lav, som antydnet med kasserne ovenfor. På den ene side er det jo udtryk for, at langt størstedelen af de unge går i byen uden at komme ud for ubehagelige situationer, hvilket jo er godt. På den anden side har en femtedel oplevet at føle sig utrygge i nattelivet inden for en fire ugers periode, hvilket jo ikke er godt - særligt i betragtning af, at målingen er foretaget efter kampagnens gennemførelse. Heldigvis har de unge tilsyneladende ikke været utrygge mange gange - de allerfleste kun 1-2 gange inden for perioden, men enkelte har været det helt op til ni gange på de fire uger.

Utryg pga. hvad?

De unge er blevet bedt om at vurdere, hvorvidt 10 forskellige situationer har været medvirkende til, at de har følt sig utrygge i nattelivet. De 10 situationer er: mundtlige konflikter de var vidne til, mundtlige konflikter de selv var indblandede i, fysiske konflikter de var vidne til, fysiske konflikter de var indblandede i, våben, stoffer, narkotikapåvirkede gæster, aggressive gæster, seksuelle tilnærmelser og meget fulde gæster. Endelig fik de mulighed for selv at formulere, hvad der havde gjort dem utrygge. At være vidne til andres fysiske konflikter og at møde aggressive gæster er de faktorer, flest unge angiver udløser utryghed. Disse årsager nævnes af hhv. 9 % og 13 % af de unge. Stoffer og våben er til gengæld blandt de faktorer, som angives af færrest, idet kun omkring 1 %, angiver at være blevet utryg pga. disse. Det er interessant, at så få nævner stoffer fordi vi senere skal se, at en femtedel af de unge, har set stoffer i nattelivet inden for de sidste fire uger. De unge oplever altså stoffer i nattelivet, men stofferne er kun sjældent med til at gøre dem utrygge. Man kan selvfølgelig diskutere, hvordan det skal tolkes. Betyder det, at stoffer i det hele taget ikke er utryghedsskabende eller betyder det, at det ikke er den blotte tilstedeværelse af stoffer, der giver utryghed, men snarere den opførsel som stoffer fører med sig. Det sidste virker sandsynligt i betragtning af, at mange unge svarer, at aggressiv adfærd giver utryghed, og at aggressiv adfærd typisk kan være resultat af indtagelse af stoffer. Men det ville kræve

en selvstændig undersøgelse at gøre fyldestgørende rede for den problemstilling.

En anden interessant ting er, at 'kun' 4 % har følt sig utrygge pga. seksuelle tilnærmelser, mens tallet som nævnt er meget højere (9 %), når det drejer sig om andres fysiske konflikter. Måske handler det om, at seksuelle spil er en del af spillereglerne i byen, og at der skal noget til for at overskride grænser og gøre folk (de unge kvinder) ubehageligt til mode pga. det. Derimod er aggression ikke en selvskrevet del af det sociale samvær byen byder på og vækker derfor mere utryghed.

Det er også bemærkelsesværdigt, at meget berusede gæster har formået at gøre 7 % utrygge, mens aggressive gæster som nævnt har haft den effekt på 13 %. Igen kan det handle om, hvad der er den forventede og accepterede opførsel i en by-kontekst. Det er interessant, fordi der lader til at være ret vide grænser for ens opførsel, blot man holder aggressionen i ave.

Dørmænd er som bekendt ikke inkluderet i undersøgelsen, men i den åbne svarmulighed er der alligevel en anseelig del af de unge, som nævner dem som årsag til usikkerhed. Fx sådan her: *Dørmænd der ikke tager hensyn, men braser gennem overfyldt diskotek.*

En anden kategori der føjes til af en del af de unge, er det at skulle gå alene hjem – fordi ens cykel er stjålet eller bare fordi man gør det, fx skriver en: *At gå alene gennem byen om natten, blev bange fordi jeg havde hørt om voldtægt i området.*

Begge de to ting er vældigt interessante. Den første af den åbenlyse årsag, at dørmændene sådan set er ansat til at skabe ro og orden, men lader til i nogen grad at have den modsatte effekt. Dørmænd har en helt særlig rolle og status, og de er suverænt den gruppe eller det emne, der er kommet flest kommentarer på, når de unge selv har skullet beskrive hændelser i byen.

Det interessante ved at blive bange for at gå gennem byen om natten er, at denne angst eller utryghed ofte er uafhængig af det reelle fareniveau i byen. Diverse kriminologiske undersøgelser viser netop, at befolkningens oplevelse af fare kan have meget lidt at gøre med den reelle risiko, de er udsat for. Det betyder naturligvis ikke, at de unges tryghed på dette punkt ikke skal tages alvorligt, men at en nedbrydning af den sandsynligvis kræver helt andre indsatser end fx en kampagne som denne.

Ved de fleste faktorer er der forskel på både køn og alder i forhold til hvor utryghedsskabende de 10

forskellige situationer opleves at være. Ved enkelte situationer er der kun forskel på køn eller alder, som fx ved 'aggressive gæster' hvor der kun er forskel på køn og ved 'mundtlig konflikt man var vidne til' og 'våben', hvor der kun er forskel på alder. I det følgende vil vi beskrive de største eller mest interessante forskelle nærmere.

Der er forskel på mænd og kvinder i otte ud af de ti situationer, som kan udløse utryghed. De to hvor der ingen forskel er, er hhv. 'våben' og 'mundtlig konflikt man var vidne til'. Ud af de resterende otte er kvinderne mest utrygge i fem kategorier. De tre hvor mændene oftest bliver utrygge er 'gæster med aggressiv fremtoning' og 'mundtlige og fysiske konflikter man selv er indblandet i'. Det er altså de kategorier med mest konfrontation, hvor mændene topper, mens kvinderne topper i de kategorier, hvor det handler om at være vidne til andres konflikter eller blive udsat for uacceptabel adfærd af fx meget berusede gæster. Således er kvinderne mest utrygge, når det gælder at være vidne til andres fysiske konflikter, her svarer 10 % kvinder og 8 % mænd, at det har gjort dem utrygge. De tilsvarende tal for aggressive gæster er hhv. 12 % og 14 %. Som nævnt er der ikke overraskende forskel på kønnenes utryghed pga. seksuelle tilnærmelser: 7 % af de unge kvinder mod blot 1 % af de unge mænd har følt sig utrygge pga. seksuelle tilnærmelser.

Der er ingen forskel på aldersgruppernes følelse af utryghed, når det går på gæster med aggressiv fremtoning. Derudover er de ældste, på 20 og derover, mest utrygge når det gælder mundtlig konflikt man selv var indblandet i og synlige stoffer i nattelivet. Ved de resterende syv faktorer er det de yngste, der bliver mest utrygge, som fx ved oplevelsen af meget berusede gæster, hvor 18 % af de yngste mod hhv. 7 % og 6 % af de ældre aldersgrupper angiver, at meget berusede gæster har givet anledning til utryghed. Det antyder, at de yngste stadigvæk er i en indslusningsfase, hvor de skal lære at kapere og håndtere den adfærd, der er i byen uden at blive skræmt af den. En lektie som de lidt ældre synes at have lært. Ved de seksuelle tilnærmelser er forskellene også store, idet 13 % af den yngste gruppe mod 4 % af den mellemste og 3 % af den ældste gruppe har følt sig utrygge pga. det. At de unge så massivt er mest utrygge i byen tyder på, at der er ting de mangler at lære og erfaringer de skal gøre sig, før de føler sig ordentligt hjemme i byen.

Kampagnen

I denne del af spørgeskemaet spurgte vi om de unge har bemærket kampagnen, og hvis de havde, om de så havde talt med andre om den, om de havde ændret adfærd eller om deres venner havde ændret adfærd.

Man må desværre konstatere at kun 13 % af de unge, har bemærket kampagnen. Det er selvfølgelig ud af alle unge i populationen, og ikke kun af de unge, der ofte går i byen, men det er alligevel et ganske lavt tal. Der kan være flere forklaringer på, hvorfor kampagnen har passeret forholdsvis ubemærket. En forklaring kan være, at en del flere unge har bemærket elementer af kampagnen, uden at vide, at det de så var del af en kampagne. En anden forklaring kan være, at de unge ikke er klar over, præcis hvad kampagnen dækker over. Hvis der fx havde været mulighed for at vise de unge materiale fra kampagnen i forbindelse med besvarelsen af spørgeskemaet er det ikke utænkeligt at flere var kommet i tanke om, at de havde set fx en plakat før.

Det er også en væsentlig pointe, at en del kommenterer, at de kender til kampagnen, fordi de selv eller en ven eller kæreste arbejder i nattelivet, hvilket jo på sin vis nedbringer andelen af unge, der har bemærket kampagnen af sig selv.

Kampagnen har afledt en del snak blandt de unge, som har bemærket den. 73 % af de unge, som har bemærket kampagnen, svarer nemlig at de har talt med andre om den. Hovedparten har talt om kampagnen med en ven eller kæreste, som arbejder i nattelivet. Kun ganske få svarer, at de har talt med deres forældre om den. Kvinderne har tilsyneladende været mere diskussionslystne end mændene, i hvert fald har 31 % af de unge kvinder talt med andre om kampagnen mod 21 % af de unge mænd. Fordelt på alder er det de yngste, der har været mest aktive med at tale med andre om kampagnen, nemlig hele 50 % mod kun 24 % af de 18-19-årige og 41 % af de 20-årige og derover.

Tilbage meldingerne fra dem der har bemærket kampagnen er i hovedsagen positive, ligesom kommentarerne til initiativet i det hele taget er det. De positive tilbage meldinger går både på bevidsthed om ansvar i byen, på at øget viden generelt giver større sikkerhed og på, at viden om konsekvenser faktisk kan virke afskrækkende.

På spørgsmålet om hvorvidt kampagnen har gjort dem opmærksomme på nye ting, svarer 13 %, af dem der har bemærket kampagnen, ja til, at det var tilfældet. Der er gode eksempler i kommentarene til dette spørgsmål på den pointe vi strejfede ovenfor med, at angst og reelt fareniveau ikke nødvendigvis følges ad. I disse kommentarer ser vi, at en kampagne både kan dæmpe frygt og stille skarpt på ting at frygte og derfor skabe frygt. Der er nemlig både eksempler på at føle sig tryk, fordi man ved personalet har været på kursus, og at føle sig mere utryk, fordi man hører om de ting personalet har været på kursus i.

Således beretter flere at være blevet mere tryk blot fordi de ved at de ansatte i nattelivet har gennemgået kurset. Fx skriver en, at vedkommende er blevet mere opmærksom på: *At ansatte i nattelivet er uddannet i at gøre nattelivet mere tryk. Det er betryggende.* Og en anden skriver: *Kampagnen har gjort mig opmærksom på bartenderens ansvar og på det arbejde, de lægger i, at jeg og andre kan få en god bytur.*

Derimod svarer en anden, at vedkommende er blevet mere opmærksom på: *At stoffer virkelig er et problem. Jeg har endnu ikke mødt stoffer i nattelivet (tror jeg da), og kampagnen har fået mig til at værdsætte dette.* Her er altså et eksempel på en person, der nu frygter en type adfærd, der hidtil ikke har været tilstede på hans/hendes radar fordi han/hun aldrig har været i kontakt med den. Problemet med stoffer i nattelivet bliver sådan set først et problem for denne respondent, når de nævnes af kampagnen. Det er et godt eksempel på den type angst, vi nævnte tidligere, som ikke er afhængig af et faktisk risikoniveau, men som ikke desto mindre er virkelig og rationel for personen, der føler den.

I øvrigt er det generelt for respondenterne, at de føler sig mere tryk i bylivet pga. en øget viden – om rettigheder eller om personalets viden eller lignende. En siger fx: *Jeg har tænkt mere over situationer som jeg har oplevet. Altså været bedre til at skelne mellem tryk og utryk steder i byen, samt de forskellige typer af mennesker, der render rundt. Selv om det er farligt at generalisere, kan man altså godt se hvilken type mennesker, der er mere imødekommende end andre...Desværre.* Citatet beretter således, hvordan viden skaber opmærksomhed og det igen skaber agtpågivenhed.

Endelig demonstrerer det sidste citat vi vil trække frem, hvordan øget viden kan føre til en adfændsændring: *Jeg må indrømme, at det eneste specifikke jeg kan nævne er, at jeg ved, at hvis man bliver udelukket fra et diskotek i Odense gælder det også 25 andre i byen. Og man er udelukket de*

næste 2 eller 3 år. Jeg er ikke sikker på, om det er den kampagne, der er skyld i det. Men det gør i hvert fald, at jeg ikke skal påvirke situationer, så jeg bliver udelukket.

De unge bliver ikke kun spurgt, om kampagnen har gjort dem opmærksomme på nye ting, men også om de selv mener, at de har ændret adfærd som følge af kampagnen. Man kan overveje, hvilken type adfærdsændring de unge føler, de indrømmer, hvis de svarer ja her. Fordi det meste af undersøgelsen koncentrerer sig om ulovlig adfærd, kan det være, at de unge ikke svarer ja her, fordi de så føler, at de svarer ja til at have været kriminelle før, og til at have rettet sig ind efter kampagnen. Eller de føler, at de svarer ja til at have opført sig socialt uacceptabelt og til at have ændret opførsel, ikke fordi de selv indså det forkerte i deres opførsel, men fordi en løftet pegefinger viste dem retningen. Spørgsmålet er naturligvis også hvor bevidste adfærdsændringer egentlig er. Vi kan se i citaterne fra de åbne spørgsmål, at sanktioner og oplysning virker, og der er mange, der indirekte beretter om at have ændret deres adfærd i kommentarerne, men som måske ikke svarer ja, når de bliver spurgt direkte, hvilket kan være udtryk for, at adfærdsændringer ikke altid er særlig bevidste.

Der er forholdsvis få, der svarer ja til at have ændret adfærd som følge af kampagnen, nemlig 6 %. Som motivation til at ændre adfærd er det angsten for udelukkelse fra barer og diskoteker, der lader til at være den afgørende faktor. Som fx i dette citat: *Jeg vil sige det sådan, at jeg ikke vil lave handlinger, hvor der er chance for, at jeg bliver udelukket.*

Det er ca. samme procentdel (6 %), der mener kampagnen har fået deres venner til at ændre adfærd, og atter engang handler det primært om at undgå udelukkelse, mens en enkelt respondent nævner, at kampagnen har medført et nedsat alkoholforbrug i vennekredsen: *Specielt mine drengevenner har jeg følt har drukket mindre som følge af de diskussioner vi har haft omkring kampagnen.*

Lidt flere unge kvinder end unge mænd svarer, at de har ændret adfærd som følge af kampagnen, nemlig 9 % af kvinderne mod 5 % af mændene. Der er til gengæld inden forskel på i hvor høj grad de forskellige aldersgrupper har ændret adfærd som følge af kampagnen.

Konflikter mellem gæster i nattelivet

I dette afsnit ser vi nærmere på konflikterne mellem gæsterne i nattelivet. Vi gennemgår hvilken type konflikter, der er tale om og gennemgår de unges egne beskrivelser af dem.

I spørgeskemaet er der skelnet mellem forskellige typer konflikter, men disse inddelinger viste sig at være vanskelige for respondenterne at forholde sig til. Sondringen var mellem mundtlige konflikter, mundtlige konflikter der bliver til fysiske og rent fysiske. Vi kan se på de unges kommentarer, at der for dem ikke er så klare skel mellem konflikttyperne. Ofte er det lidt skubben, der bliver til et skænderi, eller man skubber blot for at få en respons og ikke for at komme op at slås. Konflikterne er i hvert fald ikke så skarpt adskilte, som vi lægger op til i vores spørgsmål, men vi har valgt at bibeholde skellet i de statistiske analyser, fordi tallene giver god mening. Data viser nemlig, at 22 % af de unge, inden for de sidste fire uger, har været indblandet i en mundtlig konflikt som fx et skænderi med en anden gæst i nattelivet. Noget færre, 9 %, har været indblandet i en mundtlig konflikt, der udviklede sig til en fysisk konflikt, og endelig har 4 % været indblandet i en decideret fysisk konflikt, altså et slagsmål uden verbal optakt. Selvom disse tal selvfølgelig kan være overlappende idet de forskellige konfliktsituationer er det, indikerer tallene, at sondringen mellem de forskellige konfliktsituationer til en vis grad er forstået korrekt, fordi det giver god mening, at halvt så mange har været i fysisk konflikt som i mundtlig. De unges egne beskrivelser af de konfliktrelaterede situationer viser dog, at konflikterne i nattelivet snarere er delt op efter hvad konflikterne handlede om, end hvordan konflikterne startede og sluttede. I det følgende vil vi derfor følge de unges egen tematiske inddeling, og fokusere på hvad konflikterne handlede om, snarere end hvordan forløbet var.

Konfliktårsager

De allerfleste konflikter bunder i mere eller mindre provokerede diskussioner om retten til en barstol, til at købe øl, til en plads i køen, til at gøre tilnærmelser eller afvise samme osv. og er altså variationer over velkendte temaer med alkohol og hormoner i forgrunden.

Det er tydeligt at læse ud af de åbne svar, at rigtig mange konflikter i byen rummer et fysisk element – også dem der egentlig mest er verbale. Det er tydeligt, fordi selv når respondenterne, bliver bedt om at beskrive mundtlige konflikter er der forbavsende få, der ikke nævner skub, sammenstød, store armbevægelser på dansegulvet eller lignende som medvirkende årsag til konflikten. Det er altså ikke

nødvendigtvis sådan, at mundtlige konflikter opstår og eskalerer til fysiske, men måske snarere sådan, at man støder ind i en anden simpelthen for at få en konflikt.

Den hyppigste årsag til konflikter synes at være den uprovokerede aggression. Vi så jo også på side 10, at det er den kategori der sammen med det at være vidne til andres slagsmål er kilde til størst utryghed i byen. Det er ganske forklarligt, idet den uprovokerede aggression netop er uforudsigelig og kan ramme alle til hver en tid, uden at man kan gøre noget for at forhindre det. En ung beskriver det fx sådan her:

*At en mand gik forbi mig, og jeg snakkede med mine kammerater, hvilket han opfattede som et personligt angreb. Efter en snak med vagterne blev han smidt ud. Der er også de mere fysiske provokationer: En kammerat blev skubbet fuldstændig uprovokeret, hvor han derefter fyrede ham en på skrinet. I eksemplerne på den uprovokerede aggression er der nogle, der udpeger en bestemt gruppe, som fx her: *Der skal ikke meget til at gøre folk sure. Det kan være nok, hvis man kommer til at gå ind i en person eller kommer til at vælte en øl. Og her er det især nydanskerne jeg tænker på.* Eller denne beretning: *Min kammerat kom til at gå ind i en gruppe indvandrere, som så besluttede sig for alle at hoppe på ham. Jeg hjalp min kammerat ud fra mængden ved efterfølgende selv at deltage i konflikten.**

Det er værd at bemærke, at mange af disse beretninger om uprovokeret aggression faktisk foregår uden for udskækningsstederne. Det er væsentligt, fordi det altså er den type hændelser, der er årsag til størst utryghed i byen, men som faktisk er ude af kampagnens fokus, og som er svære at regulere for de ansatte i nattelivet. Senere skal vi se, at en ofte benyttet strategi for de ansatte er at smide ballademageme ud, når der er problemer. Det er naturligvis en forståelig strategi fra den enkelte bar eller diskoteks side, men eksemplerne her antyder, at det ikke er det mest hensigtsmæssige at gøre, hvis det overordnede formål er at få et trygtere natteliv.

Alkohol synes at være årsag til mange konflikter. Mange unge henviser til alkohol når de skal beskrive en konfliktsituation de har oplevet. Fx skriver en respondent: *Et skub eller et forkert blik pga. fuldskab.* Og en anden skriver: *En fuld ven der provokerede en anden.*

Der er også eksempler på, at uønskede tilnærmelser ikke blot har skabt utryghed men også kan give anledning til konflikter. Fx skriver en: *At nogle ældre fyre lagde an på mig og min veninde og vi sagde,*

at de skulle lade os være for vi var ikke i byen for at score, men for at hygge os og snakke sammen, men så hamrede en af mændene sit glas hårdt ned i bordet

Her er det altså ikke som sådan, de seksuelle tilbud eller hentydninger, men snarere det, at manden bliver voldsom og hamrer sit glas ned i bordet. Det er godt i tråd med de overvejelser, vi har haft omkring acceptabel og uacceptabel byadfærd, hvor aggression klart falder i den sidste kategori, mens seksuelle tilbud og eventuelle afvisninger heraf hører med til dagens orden i nattelivet.

En lignende overvejelse kan man have i forhold til de unges respons på stoffer i nattelivet. Som vi tidligere har diskuteret lader det ikke til, at det er tilstedeværelsen af stoffer som sådan, der gør de unge utrygge, men snarere den adfærd der følger med stoffer. Således denne historie: *En narkotikapåvirket gæst begyndte at tale grimt til min veninde i køen til toilettet, hvorefter min veninde svarede igen. Det var ubehageligt, men vi gik hurtigt væk, og der skete ikke mere.* Citatet udtrykker, at det ikke som sådan er synet af stoffer som skaber utryghed og konflikter, men, som sagt, den adfærd der følger af at indtage stoffer.

De allerfleste konflikter synes at finde sted i mødet mellem fremmede. Der er dog også unge som fortæller om situationer, hvor man bringer tidligere konflikter og konflikter fra ens øvrige liv med i byen: *To veninder havde lavet et væddemål som den ene tabte to dage efter. Hende der vandt, blev sur og synes hendes veninde var en 'luder'. Dette udløste et kæmpe skænderi samt en slags slåskamp mellem de to veninder.*

På baggrund af citaterne er det værd at bemærke, at pigerne er ganske godt repræsenterede i eksemplerne. De holder sig tilsyneladende ikke tilbage for både at være verbalt og fysisk konfliktsøgende og skubber og skælder ud i ganske høj grad. Det er dog stadig oftest mænd, der angiver at have været i konflikt, og det gælder alle tre konflikttyper. Ved de rent mundtlige konflikter svarer 33 % af mændene, at de har været indblandede i en sådan mod 14 % af kvinderne. De tilsvarende tal for fysiske konflikter med mundtligt udgangspunkt er hhv. 14 % mænd og 5 % kvinder. Endelig har 6 % af mændene været indblandet i en fysisk konflikt inden for de sidste fire uger mod 2 % af kvinderne.

Kvinderne ligger altså hele tiden betydeligt lavere end mænd i alle typer konflikter. Det er derfor paradoksalt, at kampagnen faktisk fik bedst fat på kvinderne. Som vi så det på side 13, så var der både

flere kvinder, der havde bemærket kampagnen overhovedet og som havde talt med andre om kampagnen. En fremtidig kampagne kunne derfor med fordel målrettes mændene.

Fordelt på alder er tendensen også i god tråd med de hidtidige tendenser i materialet, idet de yngste har langt den største frekvens af alle konflikttyper. Således har 19 % af de unge under 18 år, 8 % af de unge på 18-19 år og 9 % af de unge på 20 år eller ældre oplevet at være indblandet i en mundtlig konflikt. De tilsvarende tal for fysiske konflikter er hhv. 11 % af de yngste mod 4 % i begge de ældre aldersgrupper.

De yngste lader altså til at være såvel de mest utrygge som konfliktramte. Det er et eksempel på, at utryghed og reel fare faktisk følges ad i modsætning til den problemstilling vi har strejft ovenfor, nemlig at viden om et problem kan gøre folk ængstelige, uden at problemet er særlig stort. De yngste havde også talt mere med andre om kampagnen end de andre aldersgrupper, mens der ingen forskel var på aldersgrupperne når det kom til at have bemærket kampagnen.

Ansatte og konflikter

I ovenstående afsnit blev der fokuseret på konflikter mellem gæster. I det følgende vil fokus være på de ansattes rolle i konflikterne i byen. Både på hvordan de skrider ind og hjælper, hvordan de af og til er neutrale og endelig på hvordan de, desværre, nogle gange medvirker til optrapning og forværring af eller sågar initierer konflikter.

Konflikterne mellem gæster og ansatte synes faktisk at være hyppigere end mellem gæster. Hvad det skyldes, kan være svært at sige noget om, men en teori kunne være, at det har noget med roller i byen at gøre. Som vi har været inde på før, kan man forestille sig, at der skal ret afvigende adfærd til, før det bliver opfattet som konflikt gæster imellem. Netop fordi et af formålene med byture er at sætte sig ud over hverdagens trummerum og få adrenalinet til at suse i mødet med andre mennesker. De ansatte i nattelivet er naturligvis en vigtig ingrediens i bylivet, men opleves måske som udenforstående og kan derfor hurtigere blive set som konfliktsøgende eller -skabende. Det kan også være en faktor, at de ansatte, ganske som de skal, engagerer sig i gæsternes konflikter, men først gør det, når de er på vej ud af kontrol og er blevet alvorlige, og derfor bliver det bemærket, når de ansatte blander sig. 34 % af de unge angiver i hvert fald, at de inden for de sidste fire uger har været vidne til en mundtlig konflikt

mellem en gæst og en ansat. Lidt færre, 24 %, har været vidne til en fysisk konflikt mellem en gæst og en ansat. De fleste angiver at have set mere end en konflikt, oftest 2-5 og en enkelt skriver sågar: *Hver gang jeg er på A-bar.*

Der er en tendens til, at de fleste kommentarer om de ansattes indgriben er negative. Det kan have flere forklaringer. For det første at en konflikt der løses helt uden optrapning af konflikten og på den mest elegante måde muligvis ikke hænger ved i erindringen, som det gør, hvis man selv føler sig uretfærdigt behandlet, eller mener ens ven er blevet det. For det andet kan det være, at hvis man selv er part i konflikten er det sværere at være positiv overfor den autoritet, der pålægger en at gå eller lignende, uanset hvor korrekt en beslutning det måtte være. Endelig er der selvfølgelig den mulighed, at de ansatte faktisk håndterer situationerne dårligt.

Her kommer en række citater, der beretter om situationer, hvor de ansatte snarere end at være konfliktlødere er konfliktskabere. Som man kan se drejer mange citater sig om dørmænd.

- De rev os væk fra hinanden, hev os udenfor og gav mig en mavepumper, og sagde jeg skulle skride hvis ikke jeg ville have karantæne.

- Mange steder hvor de ansatte griber ind, bliver folk mere voldelige. Flere steder indtager de ansatte selv stoffer. De ansatte har ingen respekt for unge mennesker i nattelivet og i flere tilfælde er det forkerte unge mennesker, de får fat i når der er konflikter, og så er det dem der får tævene af dørmændene.

- De ansatte ser ikke på, hvad der sker i konflikterne. I mit tilfælde ser de på, hvem der er deres venner og ikke på, hvem der er for fulde og voldelige. Ofte smider de hensynsløst folk ud. Har oplevet at min veninde (som INTET havde drukket el. lign.) besvimed op til flere gange, hvor de bar hende ud og lod hende sidde alene og bevidstløs på gaden. Dette har jeg set op til flere gange.

- Besvimed to gange på en aften uden på nogen måde at være beruset. Jeg var dehydreret og havde det virkelig dårligt. Men de ansatte troede ikke på mig og mente det var fordi jeg havde drukket mig fuld. Jeg blev båret ud af diskoteket i bevidstløs tilstand og da de havde fået liv i mig igen, blev jeg bedt om at forlade stedet med det samme.

Der er også meget voldsomme beretninger om dørmændenes håndtering af diverse konflikter. Fx fra kvinden her der beskriver, hvordan hendes kæreste kom til skade:

En af min kærestes kammerater kom i slåskamp (jeg ved ikke, hvem der havde startet den), og da min kæreste går imellem er det ham, der bliver hevet ud fra diskoteket af dørmændene. Jeg løber derud og ser, at de er fire dørmænd om at tæve min kæreste, og da han prøver at rive sig fri, bliver hans skulder revet af led. Et andet eksempel er denne respondent, som skriver: Min veninde fik tæv af nogle fyre og blødte i hele ansigtet... alt dette foregik lige ude foran diskoteket og dørmændene så det hele, men gjorde intet.

Der er heldigvis også mange positive kommentarer om personalet, hvor de hjælper og løser konflikter ved at være afdæmpede og afventende og i det hele taget venlige.

Som fx i citatet her: *De stod ved siden af og lod os diskutere færdig, i stedet for at smide os ud, og det fungerede, for vi fandt ud af det selv.*

Eller denne fortælling hvor de ansatte nok griber håndfast ind, men kun for at stoppe og ikke optrappe konflikten: *De greb ind med det samme og holdt ham tilbage. De havde set hele optakten. Det var også dem som tilkaldte politiet, så det var en meget positiv oplevelse.*

Dørmændene får også eksplicit positive kommentarer:

Min veninde blev slået ned af en fyr fordi han ikke kunne acceptere at hun ikke ville danse med ham og hun gik som følge deraf i gulvet. Vagterne var straks over fyren og fik ham ud, tilkaldte politiet og tog sig af min veninde, så hun kom på skadestuen og fik mulighed for med det samme at anmelde ham for overfald.

På kommentarerne og beskrivelserne af situationerne kan man se, at det de ansatte hyppigst gør, er at ringe efter ambulance. *En fik brækket næsen, hvor de ringede efter ambulance. Og En ven bankede hovedet på en kant og slog hul i hovedet, men var så fuld, at han ikke selv forstod det. De ansatte sørgede for at ringe efter en ambulance.* Der er dog også enkelte beretninger om, hvordan personalet selv tager affære og fx yder førstehjælp: *Nogen smadrede en hånd gennem en glasrude, der var blod over det hele, og en ansat i nattelivet trådte straks til med omsorg og viskestykker, så ham der smadrede ruden ikke mistede for meget blod, samt sørgede for at ingen andre kom til skade.*

Der er en del kommentarer, der antyder, at der er så mange konflikter, at de ansatte ikke har mulighed

for at se eller tage sig af dem alle. Således skriver en: *De ansatte bemærker det ikke da sådan noget sker konstant og ikke altid er lige synligt. Det gør blot, at folk fortsætter denne opførsel og fører sig frem med en attitude, der siger 'jeg bestemmer alt her, og I har bare at flytte jer og tage jer i agt!'*. Det er en ganske markant kommentar, fordi den indikerer, at de ansatte ikke kan se slagsmålene for bare skænderier, og er vænnet til lidt ballade i kroene i en sådan grad, at de ikke griber ind. Det er naturligvis problematisk, særligt når gæsten, som her, faktisk oplever konfliktniveauet som uacceptabelt.

Gæsternes vurdering af de ansatte

Vi spurgte om respondenterne generelt mener, at de ansatte er gode til at tage affære, når man henvender sig til dem med problemer, og her svarer 14 %, at de ikke mener personalet generelt er gode og 27 %, at de er.

Fordelt på alder er det igen de yngste der i størst antal har et negativt indtryk af personalet, her svarer kun 12 % ja til, at de ansatte opleves som nogle der generelt er gode til at tage affære, mod hhv. 27 % og 30 % af de ældre. Fordelt på køn er det sådan, at 17 % af mændene og 12 % af kvinderne ikke mener, de ansatte generelt er gode til at tage affære, det mener til gengæld 29 % mænd og 25 % kvinder, at de er.

Som sådan er det jo positivt, at 2/3 føler de får hjælp når de henvender sig og beder om den, men man skal huske på, at det netop er når man selv anmoder om hjælp, og altså ikke når personalet selv skal se konflikterne og gribe ind på eget initiativ.

En lidt dårligere vurdering får de ansatte, når vi spørger de unge, om de generelt oplever, at de ansatte gennem deres service og optræden er gode til at forhindre, at der opstår konflikter. Her svarer 49 % nej og 51 % ja. De unge blev også spurgt, om de generelt opfatter personalet som gode til at sikre en behagelig stemning i og omkring udsænkingsstederne ved lukketid. Her svarer 43 % nej og 57 % ja. Der er ikke forskel på mænd og kvinders vurdering af disse spørgsmål, mens de yngste endnu engang vurderer personalet dårligst, idet 65 % af de unge under 18 år, 47 % af de 18-19-årige og 52 % af de 20-årige eller ældre ikke mener personalet med deres service og fremtræden er gode til at forhindre konflikter og 54 % af de yngste mod 42 % af de mellemste og 46 % af de ældste heller ikke mener, at personalet er gode til at skabe en behagelig stemning omkring lukketid.

Efter de indledende generelle spørgsmål bad vi de unge om specifikt at vurdere de ansattes villighed og kompetence på en række områder. Næmlig håndteringen af mundtlige og fysiske konflikter og håndteringen af situationer med stoffer, alkohol og våben.

I det følgende gennemgår vi de unges vurdering af personalets villighed og kompetence på disse områder.

Indledningsvist er de unge blevet bedt om at vurdere de ansattes villighed og kompetence til at tackle hhv. mundtlige og fysiske konflikter mellem gæster i nattelivet.

I vurderingen af de ansattes kompetence til at håndtere mundtlige konflikter, fordeler respondenterne sig jævnt i tre grupper. 35 %, svarer, at de ikke er kompetente, 30 % at de er kompetente, og 36 % ved det ikke. Vurderingen af de ansattes villighed til at gribe ind i mundtlige konflikter er lidt bedre, i det 50 % mener de er villige, og 21 % ikke oplever dem som villige. Når det gælder fysiske konflikter vurderer 48 %, at de ansatte er kompetente til at gribe ind og 26 %, at de ikke er. 62 % mener personalet er villige til at gribe ind i fysiske konflikter, mens kun 13 % ikke mener, de er det. De unge har altså større tiltro til de ansattes villighed end deres kompetence til at gribe ind i og løse diverse konflikter

Mænd og kvinders vurdering af personalets kompetence er forskellig hvad angår de mundtlige konflikter, her mener 40 % af mændene og 30 % af kvinderne nemlig ikke, at personalet er kompetent. Der er også forskel på de to køns vurdering af personalets villighed til at håndtere mundtlige konflikter, her er det 23 % af mændene og 19 % af kvindene, der ikke mener personalet er kompetent. Når det kommer til de fysiske konflikter er mændene mest negative i vurderingen af de ansattes kompetence til at tackle dem. Her mener nemlig 28 % mod 24 % kvinder, at de ikke er kompetente. Der er også en beskedent overvægt af mænd, der vurderer, at personalet ikke generelt er villigt til at tackle fysiske konflikter hhv. 14 % af de unge mænd mod 12 % af kvinderne.

Der er også forskel i de tre aldersgruppers vurdering af de ansatte, hvad angår håndteringen af mundtlige konflikter, her er der nemlig kun 11 % af dem under 18, der vurderer, at personalet er kompetent til at gribe ind i mundtlige konflikter, mod 31 % af de 18-19-årige og 29 % af dem på 20 og derover. Også når det angår villighed, vurderer dem under 18 personalet dårligst. Her er det således 39

% mod 51 % i den mellemste gruppe og 46 % i den ældste gruppe, der mener personalet er villigt. Hvad håndteringen af de fysiske konflikter angår, er det atter de yngste, der er mindst positive, her svarer således 29 % af de yngste, at personalet er kompetent til at håndtere fysiske konflikter, mens hhv. 50 % og 40 % af de ældre svarer det samme. Endelig er de yngstes vurdering af de ansattes villighed til at gå ind i fysiske konflikter ligeledes lavere end de andre aldersgrupper. Her mener 38 % af de yngste, at de ansatte er villige mod 64 % og 57 % af de ældre aldersgrupper.

De yngste respondenter og i nogen grad mændene er mest negative i deres vurdering af personalets kompetence og villighed til at gribe ind i konflikter.

I det følgende går vi videre fra den generelle vurdering til specifikke spørgsmål til, om man selv har prøvet at stå i en konflikt, der enten ikke blev opdaget, blev opdaget men så ignoreret eller hvor man fik den nødvendige hjælp. Ved at spørge både til de unges generelle vurdering og til en mere specifik vurdering håber vi at fastholde dem på emnet og få dem til at huske situationer, som de måske ikke tænkte på i det generelle spørgsmål eller ikke umiddelbart forbinder med kompetence eller villighed og på den måde få flere nuancer med i besvarelsene.

Ansatte og mundtlige og fysiske konflikter mellem gæster

Overordnet ser indgrebsstatistikken for mundtlige konflikter således ud: 59 % svarer, at ingen opdagede deres mundtlige konflikt, 32 % at de ansatte både opdagede konflikten og greb ind, mens 9 % svarer, at de ansatte undlod at gribe ind, selv om de havde opdaget konflikten.

Hvad angår fysiske konflikter der startede som mundtlige, så har 52 % stået i en situation, hvor de ansatte ikke opdagede konflikten, 10 % har stået i en konflikt, der blev opdaget men ikke grebet ind i, og endelig fik 38 % den hjælp de havde brug for.

Endelig er der de rent fysiske konflikter, hvor 67 % har stået i en konflikt, der ikke blev opdaget, 13 % i en konflikt, der nok blev opdaget, men hvor ingen greb ind og hvor de resterende 20 % fik den hjælp de havde brug for.

Der er signifikant forskel på, hvordan de forskellige aldersgrupper bliver hjulpet. Det er således de yngste, der topper gruppen af mennesker, der har prøvet at være i en mundtlig konflikt, som de ansatte opdagede, men ikke greb ind i. Det gælder nemlig for 43 % vedkommende mod 7 % i den mellemste

gruppe og 14 % af dem på 20 år og derover. Der er 0 % i den yngste gruppe, der har oplevet at få den hjælp, de havde brug for, mens 1/3 af personerne i de to ældre grupper fik den nødvendige hjælp. Billedet ved fysiske konflikter er nogenlunde det samme, her svarer 86 % af de yngste nemlig, at ingen opdagede deres konflikt, mens det samme gælder for 49 % af de 18-19-årige og 50 % af dem på 20 og derover. Endvidere er der ingen af de yngste, der har oplevet, at personalet greb ind i deres konflikt, mens der blev grebet ind overfor hhv. 43 % og 36 % i de ældre aldersgrupper. Endelig er der ved den sidste type konflikt, den rent fysiske, 50 % af de yngste, der har oplevet at være i en konflikt, som de ansatte nok opdagede, men ikke greb ind i, mens det samme kun gælder for 6 % af de 18-19-årige og 8 % af dem på 20 og derover.

Tallene tyder altså på, at de yngstes konflikter bliver overset af personalet, men også på, at når de opdages, så griber personalet sjældnere ind. Man kan undre sig lidt over hvorfor, det er sådan. Det kan være fordi de yngste er dårligere til at gøre opmærksom på sig selv, eller måske fordi personalet ikke ser dem, netop fordi de er unge, og derfor opfatter deres konflikter som mere useriøse end de ældre aldersgrupper.

Der er ikke forskel på køn, hvad angår personalets indgriben i hverken mundtlige konflikter eller mundtlige konflikter, der udvikler sig til fysiske. Dvs. de griber lige meget eller lige lidt ind hos både mænd og kvinder. Der er dog forskel, når det kommer til de rent fysiske konflikter, sådan, at der i højere grad bliver grebet ind i mændenes. Således har 9 % af mændene mod 23 % af kvinderne oplevet at stå i en fysisk konflikt, hvor ingen greb ind, selvom den var opdaget. 25 % af mændene og 8 % af kvinderne, svarer, at de fik hjælp til deres fysiske konflikt. Det er altså tal, der indikerer, at der bliver holdt lidt mere øje med mændene.

Nu går vi videre til forskellige specifikke områder og respondenternes vurdering af personalets kompetence til at hjælpe på disse områder.

Ansatte og førstehjælp

Respondenterne blev spurgt, om de generelt mente, at de ansatte i natteliv var kompetente til at yde førstehjælp, og her var der meget få, der følte de havde forudsætninger for at svare, idet 77 % ikke har

oplevet en situation, hvor det var nødvendigt for ansatte at anvende førstehjælp. Af de resterende mener 9 %, at personalet er kompetent til at yde førstehjælp, mens 14 % mener, de ikke er det. Vi spurgte også, om de havde prøvet at være i en situation, hvor de selv eller en ven havde brug for førstehjælp inden for de sidste fire uger og om de i så tilfælde fik den hjælp de havde brug for. 4 % svarer, at de har oplevet en situation hvor de havde brug for førstehjælp fra personalets side. Heraf fik 43 % den hjælp de havde brug for, mens 23 % ikke blev opdaget og de sidste 35 % oplevede, at deres behov blev set, men ignoreret.

Mændene er en smule mere negative end kvindene i deres vurdering af personalets generelle kompetence til førstehjælp, idet 16 % mod 13 % ikke generelt oplever de ansatte som kompetente til at yde førstehjælp. For begge køns vedkommende gælder det, at 9 % vurderer, at de ansatte er kompetente så forskellen er, at færre mænd placerer sig i 'ved ikke'-kategorien. Der er ikke forskel på kønnene mht. om de har prøvet at stå i en situation med brug for førstehjælp og heller ikke på hvorvidt de fik den hjælp de havde brug for i situationen.

Igen er der forskel i aldersgruppernes vurdering, idet de yngste er mest negative overfor personalets kompetence til at yde førstehjælp, her har 31 % nemlig svaret, at de ikke oplevede personalet som kompetent, mens 60 % ikke føler, de kan vurdere det. Den negative vurdering af personalet hos de to sidste aldersgrupper ligger på hhv. 13 % og 20 %, og de er altså noget mere positivt indstillede end de yngste. Der er ikke forskel på aldersgrupperne mht. om de har stået i en situation med brug for førstehjælp og heller ikke på, hvorvidt de fik den hjælp, de havde brug for i situationen.

Ansatte og stoffer

Herefter blev respondenterne spurgt til deres vurdering af de ansattes kompetence til at tackle en situation med stoffer og specifikt til om de havde oplevet en situation, hvor de selv eller en ven havde brug for hjælp i forbindelse med indtagelse eller salg af stoffer inden for de sidste fire uger.

Lige under en femtedel, 17 %, har oplevet, at der blev taget stoffer i byen inden for de sidste 4 uger. Af disse har langt de fleste oplevet det mere end én gang. 13 % har set åbenlys handel med stoffer i nattelivet og også for deres vedkommende oftest mere end én gang.

Både når det gælder at være vidne til indtagelse af og handel med stoffer er mændene overrepræsenterede. Således har 22 % mænd mod 14 % kvinder set nogen tage stoffer, mens 19 % af mændene mod 8 % kvinder har set handel med stoffer.

Som vi har set det tidligere, er det igen den yngste gruppe, der synes at have den mest risikofyldte adfærd. 25 % af de yngste har set stoffer blive taget inden for fire uger, mens det samme gælder for 16 % af den mellemste gruppe og 22 % fra den ældste. Når det gælder handel med stoffer er der dog ikke forskel på aldersgrupperne.

Der er ikke mange, der vurderer, at personalet er gode til at håndtere folk, der er blevet dårlige efter at have taget stoffer. Det er således kun 12 %, der mener de ansatte generelt er gode til at håndtere en situation, hvor der er stoffer involveret, 25 % der mener de decideret ikke er gode til det, mens de resterende enten ikke har oplevet situationer med stoffer eller bare ikke ser sig i stand til at vurdere de ansattes håndtering.

Der er ikke mange flere, der mener personalet er gode til at håndtere konkrete situationer, hvor en person er blevet dårlig efter at have taget stoffer, idet 20 % ikke mener personalet virkede kompetent, og kun 9 % synes de gjorde det.

Tilsyneladende er de unge mænd mest negative overfor personalet, i det 31 % af dem ikke mener personalet er gode til at håndtere narkotikopåvirkede gæster. Det samme mener 21 % af kvinderne. Der er dog lige mange (13 %) mænd og kvinder, der mener personalet er gode til at håndtere en situation. Det vil altså sige, at der er færre kvinder end mænd, der har oplevet en situation med stoffer og derfor flere, der har svaret 'ved ikke'.

Mændene er også mest negative i deres vurdering af personalets evne til at hjælpe folk, som ikke bare har taget stoffer, men som er blevet dårlige af det. Her mener 22 %, at de ansatte ikke er kompetente, mens 19 % kvinder mener det samme. Der er 8 % mænd og 10 % kvinder, der mener, personalet er kompetent i en situation, hvor en er blevet dårlig efter at have indtaget stoffer.

De yngste vurderer personalet dårligst, idet 37 % af dem ikke mener personalet er gode til at gribe ind, mens 23 % af den mellemste gruppe og 36 % af den ældste gruppe mener det samme. Også i vurderingen af personalets kompetence når det kommer til at hjælpe folk, der har taget stoffer, er de yngste mest negative. Her mener 46 % nemlig, at de ikke er kompetente. Der er kun 43 % af de yngste,

der her har svaret, at de ikke har oplevet en situation med stoffer, mens det samme er tilfældet for mellem 60 % og 70 % i de ældre aldersgrupper. Der er altså bemærkelsesværdigt flere af de helt unge, der har været i en situation med stoffer.

Kun 2 % har været i en konkret situation inden for de sidste fire uger, hvor de selv eller en ven havde brug for hjælp efter indtag af stoffer. Af den gruppe oplevede halvdelen, at deres problem ikke blev opdaget, mens en fjerdedel fik den nødvendige hjælp og en fjerdedel oplevede, at deres behov for hjælp nok blev set, men ikke imødekommet.

Der er ingen forskel på, hvorvidt de to køn har været i en situation med brug for hjælp i forbindelse med stoffer i det sidste fire uger. I de situationer de har været i, har der til gengæld været forskel på den måde personalet har tacklet kønnene på. 73 % af mændene svarer, at deres behov for hjælp i en situation med stoffer ikke blev opdaget af personalet mod kun 27 % af kvinderne. Videre var der ingen af de unge mænd, der fik den hjælp de havde behov for, mens det samme kun gælder for halvdelen af kvinderne. I det her tilfælde lader det altså til, at mændene er mest i kontakt med stoffer, men at personalet ser og hjælper dem mindre end de hjælper kvinder.

Der er også forskel på, hvorvidt de forskellige aldersgrupper har haft brug for hjælp de sidste fire uger, idet 6 % af dem under 18 har haft brug for hjælp, mens kun 2 % af dem mellem 18 og 19 og 4 % af dem på 20 og derover har haft det.

Til gengæld er de yngste faktisk også i dette tilfælde den gruppe, der i højest grad får hjælp, idet 50 % fik den hjælp de havde brug for, mens de sidste 50 % oplevede, at personalet, selvom de havde set deres behov, ikke greb ind. De 18-19-årige oplevede for 59 % vedkommende at have behov for hjælp, men ikke blive opdaget af personalet, mens 18 % blev opdaget, men ikke hjulpet og endelig fik 24 % den hjælp, de havde brug for. I den ældste gruppe, stod 29 % med en situation, der ikke blev opdaget, mens 43 % blev opdaget, men ignoreret og endelig fik 27 % hjælp.

Stofferne er altså til stede i nattelivet selvom kun en lille del af de unge har oplevet at stå i en situation, hvor de selv eller en ven havde brug for hjælp efter at have indtaget stoffer. Desværre er der færre unge, som oplever indgreb fra personalet, der ender konflikten på en positiv måde, end der er unge som

oplever enten, at de ansatte ikke griber ind, selvom de ser problemerne, eller at de ansatte griber ind på en utilfredsstillende måde. Følgende to citater illustrerer de unges negative oplevelser af personalets indgriben i situationer som involverer stoffer. *X kastede op og var meget dårlig efter at have indtaget både alkohol og hash... De ansatte opdagede ikke noget, da de kun opholdt sig i baren. Havde der været mere kontrol med stedet, havde det helt sikkert været bedre!*

En anden udtrykker det sådan her: *En af mine venner havde sniffet coke og var ekstremt dårlig. Han blev bare smidt brutalt ud i kulden og måtte ikke få sin jakke med. Så kunne han stå der og ikke vide hvad han skulle gøre af sig selv. Det har jeg ofte oplevet – fulde eller skæve unge, der bare bliver smidt ud uden nogen som helst form for hjælp, bare ekstremt brutale og ubehøvlede dørmænd. Især A-bar og Boogies.*

Ansatte og alkohol

Som i de foregående spørgsmål blev respondenterne her spurgt først om de generelt mener, at de ansatte er gode til at håndtere folk, der har drukket for meget alkohol. Dernæst blev de spurgt om de selv eller en ven har haft behov for hjælp inden for fire uger og om de i så tilfælde fik den hjælp de havde brug for. Endelig blev de bedt om at beskrive en situation relateret til alkohol og personalets håndtering af situationen.

Knap en tredjedel af de unge vurderer overordnet personalet som kompetent til at yde hjælp generelt i forbindelse med alkohol, mens 41 % ikke oplever dem som kompetente. 14 % af respondenterne har inden for de sidste fire uger stået i en situation, hvor de selv eller en ven havde brug for hjælp under en bytur i forbindelse med alkohol. Knap halvdelen af denne gruppe oplevede, at de ansatte ikke opdagede deres behov for hjælp, 26 % fik den hjælp, de havde brug for og de sidste 28 % oplevede, at de ansatte så deres behov uden at gribe ind.

I lyset af at denne måling er foretaget efter kampagnen, og at spørgsmålene drejer sig om alkohol, som alt andet lige er mere hyppigt og en mere almindelig erfaring end fx stoffer, synes det at være en ganske høj andel, der ikke generelt oplever personalet som kompetent. Grunden til det svar kan være, som vi også har drøftet før, at respondenternes svar angår dørmændene (der ikke har været inkluderet i kampagnen) og som af forskellige andre grunde ofte er mere part i en konflikt end en mulig løsning på

den. Eller, som vi også har nævnt før, at man er tilbøjelig til at være negativ i sin vurdering af den autoritetsperson, man konfronteres med, når man er blevet forberuset til at tage vare på sig selv. Forklaringen kan selvfølgelig også være, at de ansatte i nattelivet ganske simpelt ikke er gode nok til at håndtere problematiske situationer, der følger af gæsters indtag af alkohol.

Der er lidt flere mænd end kvinder (46 % mod 39 %), der ikke mener, at personalet er kompetent til at tage sig af folk, som har drukket for meget, mens den positive vurdering af personalets kompetence for begge køns vedkommende ligger på 30 %. Der er forskel imellem kønnene på, hvor mange der har haft brug for hjælp i forbindelse med alkohol de sidste fire uger. Således er det 17 % af mændene og 13 % af kvinderne, der har haft det behov. Til gengæld er der ingen forskel på, hvorvidt de fik den hjælp, de havde brug for.

I overensstemmelse med den hidtidige tendens, er det de yngste under 18 år, der er mest negative over for personalets kompetencer, her er det nemlig 28 %, der giver dem en positiv vurdering mod 29 % af dem mellemste gruppe og 38 % i den ældste. Videre er det sådan, at ingen fra den yngste gruppe fik den hjælp de havde brug for. Tværtimod oplevede 50 %, at deres behov for hjælp slet ikke blev opdaget af personalet og 50 % føler, at deres behov blev ignoreret. Af de 18-19-årige fik en fjerdedel den hjælp de havde brug for og det samme gjorde knap en tredjedel af dem på 20 og derover. Hvordan dette skal forklares kan naturligvis diskuteres. Det kan være et udtryk for, at de ansatte er dårligere til at se de unges problemer men også for, at de unge er dårligere til at gøre opmærksom på, at de har brug for hjælp.

Igen er de unge blevet bedt om at beskrive situationerne, hvor de har oplevet at have brug for hjælp i forbindelse med alkohol.

De positive vurderinger af de ansatte i nattelivet går typisk på de, der er gode til at ringe efter forældre eller en taxa, og selv om der er kritiske kommentarer, der går på, at personalet er tilbøjelige til kun at kontakte pigernes forældre, så lader det til, at de er gode til at få sørget for at få ringet efter hjælp. En respondent skriver fx: *De bar min veninde ud og sørgede for, at hendes forældre kom og hjalp hende hen til bilen.* En anden respondent skriver: *Jeg sad og havde det skidt, fordi jeg havde drukket for meget, så kom de og tog mig udenfor, hvor jeg så brækkede mig... og de hentede endda min jakke for mig J.* Personalet synes også at få ros for at hjælpe med andre praktiske ting. Fx skriver en: *De*

sørgede for, at hun kom over at sidde et sted, og fik noget vand, og derefter sørgede de for, at hun blev hentet. Også personalets opmærksomhed får ros. For eksempel skriver en respondent: *En ven havde drukket for meget og for hurtigt, og de ansatte satte sig ned og snakkede med hende og holdt hende vågen og siddende indtil mere professionel hjælp kom.*

De negative vurderinger går ofte på det dilemma, at hvis ikke man som ansat i nattelivet kan tage fulde unge mennesker, der afgjort er irriterende og utiltalende fra tid til anden, så kunne det være man ville passe bedre i en anden branche. En skriver fx.: *Bare generelt set synes jeg specielt dørmændene ikke har skide meget at tilbyde af hjælp i byen. Størstedelen af dem er vildt arrogante, og man tænker tit, at de kun har søgt deres job for at få en undskyldning for at lade deres aggressioner gå ud over andre. Selvfølgelig kan jeg godt se, det må være belastende konstant at skulle arbejde blandt fulde unge mennesker, men det må de jo også respektere, når de søger dette job!*

Videre går de negative vurderinger af de ansattes kompetencer på en manglende villighed til at gribe ind. Fx skriver en: *En veninde havde fået alt for meget at drikke og sad åbenlyst på en trappe uden for et diskotek og kastede op. Jeg opdagede hende med det samme, men dørvagten – der stod lige overfor – havde ikke i sinde at hjælpe. Flere kommentarer giver desuden et billede af manglende professionalisme, hvor de ansatte opfører sig, som om de var part i bylivet og ikke ansat med ansvar for folks ve og vel. Fx dette citat: *De ansatte gjorde intet. Min ven kunne ikke stå på benene, jeg kunne ikke på nogen måde bære ham ud, og dørmændene stod bare og grinede i stedet for at gøre noget.**

Endelig er der også en del eksempler på den problematik vi også har diskuteret ovenfor, nemlig hvilke konsekvenser den praksis har med at smide folk ud og lade dem sejle deres egen sø. Også her er der tilsyneladende en del mennesker, der blot bliver hjulpet udenfor og efterladt der, uden at personalet sikrer sig, at personen har det godt. En respondent beskriver problematikken således: *Det der ofte sker, er, at den berusede person skal forlade diskoteket uden videre hjælp.* En anden skriver: *Han blev smidt ud fordi han brækkede sig. Han var så fuld så han ikke kunne finde ud af at ringe til nogen eller noget, og så blev han bare sendt ud og ikke hjulpet.* Og et sidste eksempel: *Havde en ven, der var gået under på toilettet, og det eneste de gjorde var at smide hende ud.*

Ansatte og våben

Som ved de andre emner spurgte vi også her indledningsvist om de unges generelle oplevelse af de ansattes kompetencer til at håndtere situationer med våben. Derefter blev respondenterne spurgt, om de selv har oplevet situationer med våben de sidste fire uger og om de selv eller en ven havde haft brug for hjælp i forbindelse med våben inden for fire uger, og endelig om de i så tilfælde fik den hjælp de havde brug for.

5 %, af de unge har inden for de sidste fire uger oplevet, at nogen har haft våben med i byen. De fleste er kun stødt på våben en enkelt gang. Det mest almindelige våben at støde på er en kølle eller et bat. Flaske bliver også nævnt som et relativt hyppigt forekommende våben.

Generelt mener 7 % af de unge, at de ansatte er kompetente til at tackle situationer med våben, 17 % at de ikke er, mens resten ikke har oplevet situationen, hvilket jo netop kommer til udtryk ved, at kun en forholdsvis lille del af de unge har oplevet, at nogen har haft våben med i byen inden for de sidste fire uger. 1 % af de unge har oplevet en situation, hvor de selv eller en ven havde brug for hjælp i forbindelse med våben, og af disse fik 7 % den hjælp de havde brug for, mens 53 % ikke blev opdaget og 40 % oplevede, at deres behov blev opdaget men ignoreret.

Det er altså kun 5 %, der er stødt på et våben i byen inden for de sidste fire uger og kun 1 %, der har haft brug for hjælp i den forbindelse. Det stemmer fint overens med, at der netop var 1 % af de unge, der i de indledende spørgsmål angav at være blevet utrygge pga. våben.

Generelt vurderer mændene de ansattes kompetence til at håndtere situationer med våben dårligere end kvinderne med 20 % mod 14 %. En positiv vurdering får personalet af 9 % mænd og 5 % kvinder. Der er en del flere mænd end kvinder, der har oplevet våben i byen den sidste måned, nemlig 8 % mod 3 %. Det er ganske forventeligt, idet mænd nok er mere tilbøjelige til at være i situationer, som fx slagsmål, hvor våben optræder.

Der er lidt flere kvinder end mænd, der har haft behov for hjælp i forbindelse med et våben (2 % mod 1 %), mens der ikke er forskel på, hvorvidt de fik den hjælp, de havde brug for.

De yngste topper listen over, hvem der har oplevet våben i de forskellige aldersgrupper, her har 12 %

nemlig haft en sådan oplevelse, mod 4 % af den mellemste gruppe og 10 % af den ældste. Det er ikke overraskende, at de yngste har været i flest situationer, hvor de så et våben, idet de gennem stort set alle kategorier har den mest problematiske eller farlige by-profil.

Den yngste gruppe skiller sig også ud, når spørgsmålet går på at have haft brug for hjælp i forbindelse med våben, idet 9 % af dem under 18 har haft brug for hjælp mod 1 % af dem mellem 18 og 19 og 2 % af dem på 20 og derover. Det er ganske bemærkelsesværdigt, at der er så mange flere af de helt unge, der oplever situationer med våben, til gengæld er der ikke forskel mellem aldersgrupperne på om de fik den hjælp de havde brug for.

Følgende kommentar beskriver et sådant forløb, hvor de ansatte undlod at gribe ind. *Min kammerat blev stukket med en syl i låret og opdagede det først senere, fordi han ikke mærkede det, de ansatte så godt, at han blødte, men gjorde intet ved det, de havde travlt med at score små mindreårige blondiner de havde lukket ind.*

Konklusioner og anbefalinger

På baggrund af de tre interview med de ansatte, de unges kommentarer og de resultater, vi har fået gennem spørgeskemaet samler vi nu op på, hvordan kampagnen Trygt Natteliv har ramt det odenseanske natteliv, hvordan nattelivet i det hele taget har det; og kommer til slut med en række anbefalinger baseret på resultaterne i denne rapport.

Her kommer så i stikordsform en opsummering af undersøgelsens resultater.

Hvem er med

- Tre ansatte i nattelivet.
- 990 unge mellem 15 og 20.

Analyse

- De ansatte

- De tre ansatte i nattelivet var glade for initiativerne i forbindelse med Trygt Natteliv-kampagnen, særligt for den nye viden om ret og pligt. Også viden om restaurationslovgivning og om retten til at skride fysisk ind var de glade for. Til eventuelle

fremtidige kurser efterlyste de mere konkrete tiltag, som fx rollespil omkring gæster, der er for fulde eller lignende.

- De unge

- 990 har besvaret spørgeskemaet.
- 55 % kvinder og 45 % mænd.
- 82 % mellem 18 og 19 år, 15 % er 20 år og derover og 4 % er 15-17 år.
- Størstedelen af de unge går i byen mellem 1-2 gange om måneden og 1-2 gange om ugen.

Utryghed pga. hvad?

- En femtedel havde været utrygge den sidste måned.
- Overordnet gør konflikter, verbale eller fysiske, folk utrygge, særligt hvis der er uprovokeret aggression involveret.
- De ansatte er dog også årsag til utryghed, særligt hvis de optræder aggressivt og uovervejet. Som her: *Dørmænd der ikke tager hensyn, men braser gennem overfyldt diskotek.*
- Stoffer og våben er der ikke mange, der angiver som årsag til utryghed. Våben støder de unge ikke på, mens de nok støder på stoffer, men ikke bliver utrygge af det.

Kampagnen

Kampagnen er bemærket af 13 %. Det er disse kommentarer en illustration af:

- *Det virker ikke umiddelbart som om jeres kampagne har været synlig nok. Personligt har jeg ikke opfattet nogen plakater eller lign.*
- *De fleste fra min klasse har slet ikke lagt mærke til den omtalte kampagne.*
- *Jeg har desværre ikke set noget til nogen kampagne, og det er selvom jeg daglige har min gang i Odense bymidte. Jeg mener derfor ikke, at kampagnen har været god nok til at få opmærksomhed.*

En respondent foreslår denne mulige strategi til at få de unge bedre i tale:

- *Måske nogle flyers på gymnasierne.*

Konflikter i nattelivet og deres årsager

- 4 % af de unge havde været i fysisk konflikt den sidste måned, 9 % i en fysisk konflikt, der begyndte som en mundtlig og 22 % i en rent mundtlig.
- Den hyppigste konfliktårsag er uprovokeret aggression: *En kammerat blev skubbet fuldstændig uprovokeret, hvor han derefter fyrede ham en på skrinet.*
- Nogle fysiske konflikter havde en anden årsag som fx uønskede tilnærmelser: *At nogle ældre fyre lagde an på mig og min veninde og vi sagde, at de skulle lade os være for vi var ikke i byen for at score, men for at hygge os og snakke sammen, men så hamrede en af mændene sit glas hårdt ned i bordet*
- En stor del havde ikke fået hjælp af personalet til at løse deres konflikt.
- Tit var de ansatte ikke neutrale figurer, men medspillere i konflikterne. Særligt optræder dørmændene ofte som konfliktdelegerede i stedet for konfliktløserne. Det kommenterer denne person netop: *Synes det er rigtig fedt, at I gør noget ved de problemer, der er nattelivet, da der er kraftigt brug for det. Jeg vil også bede jer om at sætte fokus på dørmændene, da de kan være meget grove: slag, spytklatter og skældsord er hverdag for folk især på A-bar.*
- Dørmændene var undersøgelsens overraskelse. Der blev ikke spurgt til dem i spørgeskemaet, men rigtig mange har fortalt om episoder med dem. Ofte negative og desværre ofte voldsomme. Som denne: *En af min kærestes kammerater kom i slåskamp (jeg ved ikke, hvem der havde startet den), og da min kæreste går imellem er det ham, der bliver hevet ud fra diskoteket af dørmændene. Jeg løber derud og ser, at de er fire dørmænd om at tæve min kæreste, og da han prøver at rive sig fri, bliver hans skulder revet af led.*

Får gæsterne hjælp af de ansatte

- To tredjedele føler de får hjælp når de henvender sig og beder om den.
- Halvdelen mener de ansatte generelt er gode til at gribe ind og halvdelen, at de ikke er.
- De unge har lidt større tiltro til de ansattes villighed end kompetence til at gribe ind.
- Dette eksempel illustrerer en positiv oplevelse. *De greb ind med det samme og holdt ham tilbage. De havde set hele optakten. Det var også dem som tilkaldte politiet, så det var en meget positiv oplevelse.*

Ansatte og førstehjælp

- 4 % har oplevet en situation hvor de havde brug for førstehjælp fra personalets side. Heraf fik 43 % den hjælp de havde brug for, mens 23 % ikke blev opdaget og de sidste 35 % oplevede, at deres behov blev set, men ignoreret.
- Oftest tilkalder de ansatte ambulance eller lignende, men yder også selv førstehjælp i enkelte tilfælde. Fx her: *Nogen smadrede en hånd gennem en glasrude, der var blod over det hele, og en ansat i nattelivet trådte straks til med omsorg og viskestykker, så ham der smadrede ruden ikke mistede for meget blod, samt sørgede for at ingen andre kom til skade.*

Ansatte og stoffer

- 12 % mener, at de ansatte generelt er gode til at håndtere en situation, hvor der er stoffer involveret, 25 % mener de ikke er det og resten ikke kan vurdere det.
- 20 % mener ikke personalet er kompetent til at håndtere en situation, hvor en ung er blevet dårlig efter at have taget stoffer, 9 % synes de ansatte er kompetente. Dette er et eksempel på en negativ oplevelse: *X kastede op og var meget dårlig efter at have indtaget både alkohol og hash... De ansatte opdagede ikke noget, da de kun opholdt sig i baren. Havde der været mere kontrol med stedet, havde det helt sikkert været bedre!*

Ud og hvad så?

- Det var en pointe hos mange af de unge, at der skal mere fokus på livet uden for barer og diskoteker, fordi det i høj grad er her konflikter opstår eller videreføres. Det illustrerer disse kommentarer: *Hvad med at gøre nattelivet trygt for de piger, der frygter voldtægt. Der er sket mange voldtægter den seneste tid i Odense, derfor forstår jeg ikke, der ikke er et eneste spørgsmål, der omhandler et trygt natteliv når vi går hjem. Og denne: Alle konflikter foregår uden for diskotekerne. Og folk køber også mere deres stoffer inden de går i byen, Det er ude på gaderne det hele foregår.*

Ansatte og alkohol

- Knap en tredjedel af de unge vurderer overordnet personalet som kompetent til at yde hjælp generelt i forbindelse med alkohol, mens 41 % ikke gør.

- 14 % af de unge har inden for de sidste fire uger haft brug for hjælp under en bytur i forbindelse med alkohol. Knap 50 % af dem oplevede, at de ansatte ikke opdagede deres behov for hjælp, 26 % fik den hjælp, de havde brug for og 28 % oplevede, at de ansatte så deres behov uden at gribe ind.
- Her er eksempler på to forskellige typer oplevelser med de ansatte. Først en god: *Jeg sad og havde det skidt, fordi jeg havde drukket for meget, så kom de og tog mig udenfor, hvor jeg så brækkede mig... og de hentede endda min jakke for mig J.* Og så en dårlig: *En veninde havde fået alt for meget at drikke og sad åbenlyst på en trappe uden for et diskotek og kastede op. Jeg opdagede hende med det samme, men dørvagten – der stod lige overfor – havde ikke i sinde at hjælpe.*

Ansatte og våben

- 5 %, af de unge har inden for de sidste fire uger oplevet, at nogen har haft våben med i byen.
- Det mest almindelige våben at støde på er en kølle, eller et bat og de fleste.
- Generelt mener 7 % af de unge, at de ansatte er kompetente til at tackle situationer med våben, 17 % at de ikke er, mens resten ikke har oplevet situationen.

Anbefalinger

På baggrund af undersøgelsens resultater kommer afslutningsvis en række anbefalinger til fremtidige indsatser. Fordi en måde at få flere til at se og bemærke initiativer for et mere sikkert natteliv ville være at gøre dem mere målrettede. For at opnå det kunne man fx på baggrund af konklusionerne i denne rapport designe initiativer målrettet de forskellige aktører og problemområder i nattelivet.

- **Dørmænd:** Det er tydeligt både på baggrund af de unges kommentarer og interviewene med de ansatte, at der er brug for at hanke op i forholdet mellem de unge og dørmændene. Ideelt skal der sættes ind med mere og bedre uddannelse, så man sikrer sig, at det ikke er professionelle slagsbrødre, men ansvarlige mennesker med lyst til at holde ro og orden og drage omsorg for – også irriterende – fulde unge mennesker.
- **Konflikter:** Konflikter fylder tydeligvis meget når de unge går i byen, og der er rigtig mange, der oplever at stå i konflikter, der ikke bliver set eller grebet ind i af personalet. Det kan man

forsøge at afhjælpe på to måder: ved at sætte ind overfor personalet og ved at sætte ind overfor de unge. Personalet kunne få tilbudt kurser, der bygger videre på den viden om konflikthåndtering de allerede har fået, med konkrete øvelser som fx rollespil. De unge skal på deres side opfordres til i højere grad at se de ansatte som medspillere i nattelivet og ikke modspillere, og de skal have at vide, at personalet er der for deres skyld, og at de skal henvende sig, hvis de har problemer.

- **Acceptabel/uacceptabel byadfærd:** Det er vigtigt at skelne mellem acceptabel og uacceptabel byadfærd og at forstå og anerkende de unges sondring mellem disse to ting. Således er der en del råben og masen, som i den u-aggressive form er en integreret del af bylivet. En videre undersøgelse, der gjorde det klart, hvordan de unge skelner mellem aggressiv og ikke-aggressiv byadfærd kunne være en hjælp til en afklaring af, hvilke områder man skal sætte ind på.
- **Hvad skaber utryghed?** I forlængelse af det ovenstående, kunne det være interessant at forsøge at afklare, hvad det egentlig er, der skaber utryghed. Er det, som vi lægger op til i rapporten her, den uprovokerede aggression, der giver utryghed? Og hvis det er tilfældet, hvordan nedbringer man så forekomsten af den eller lærer de unge og personalet at håndtere den.
- **Mænd:** En af de grupper der skilte sig ud undersøgelsen igennem var de yngste mænd. De har flest konfrontationer og flest problemer i det hele taget, og er mest negative i deres vurdering af personalet. Det kunne indikere, at man kan sætte ind og forsøge at forbedre relationen mellem de unge mandlige gæster og personalet. Man kunne fx invitere nogle af de unge mænd med på personalets kurser og få dem til at snakke sammen om, hvor de går fejl af hinanden og lave rollespil på baggrund af de unge mænds beretninger.
- **Dem under 18:** En anden gruppe der gennemgående optræder som den mest problematiske, er gruppen af de yngste respondenter. De havde flest erfaringer med stoffer, våben etc., står oftest i situationer, hvor de ikke fik tilfredsstillende hjælp og var i det hele taget mest utrygge i en sådan grad, at det maner til eftertanke. Her er det igen vigtigt med en dobbeltindsats – man skal både gøre personalet opmærksom på, at her er en gruppe, der måske nok er på stedet uden at have lov, men som stadig har de samme rettigheder som andre, og som bliver noget overset i det generelle bybillede. Samtidig skal man informere de unge om, at de kan henvende sig til personalet, hvis de har problemer, og man skal indskærpe dem, at de er en udsat gruppe, der

befinder sig i en indslusningsperiode til voksenlivet og bylivet, og at de i denne periode skal være forsigtige.

- **Roller i byen:** Personalet der havde været på kursus fremhævede den nye viden de havde fået om ret og pligt som særligt værdifuld. Man kunne forestille sig, at samme type information rettet mod de unge kunne gøre de unge gæster mere trygge i forhold til at henvende sig til personalet, hvis de har problemer eller til at klage over personalet, hvis de er del af problemet.
- **Ud og hvad så?** En gennemgående problematik er udsmidningen som arbejdsredskab. Den er naturligvis nødvendig og i mange tilfælde den eneste udvej, men den efterlader den udsmidte unge i et tomrum, og det er nødvendigt med en afklaring af for det første, hvad er risikomomenterne for den, der bliver smidt ud, for det andet, hvor tit går det galt og hvor galt det går, og endelig for det tredje, hvordan man i fællesskab mellem barer, diskoteker, politi og evt. forældre kan løfte opgaven med at få hjulpet de unge, efter de er hældt ud på gaden.
- **Gadeliv:** I forlængelse af det ovenstående er det også vigtigt at tænke på, at det er meget risikofyldt at være der, hvor kontrollen er helt fraværende, hvor mangelfuld eller sparsom den end måtte være på diskotekerne. Man kunne derfor tage udgangspunkt i nogle af eksemplerne her i rapporten og evt. lave oplæg til diskussioner i folkeskolens ældste klasser og på gymnasiet og tale om, hvordan man undgår at komme i nogle af de farlige situationer, som de unge nævner her.
- **Netværk:** På baggrund af interviewene med de ansatte kan en anbefaling være at etablere netværk blandt dem, fordi det netop var noget de betonedede var brugbart i forbindelse med det kursus de var på. Man kunne forstille sig fx 4 årlige møder med oplæg om forskellige problematikker, såsom hvornår er folk for fulde til at blive serveret for, hvad gør man, hvis der er et voldsomt skænderi osv. Naturligvis kunne mødet følges op af fest og hyggeligt samvær.

Helt overordnet er det vigtigt, at forsætte i det spor kampagnen har anvist med italesættelsen af tryghed i nattelivet. Det vil forhåbentlig gøre, at flere stopper op, når de er utrygge og måske beder om hjælp eller fortæller om deres oplevelser. Med en fælles indsats fra personale og gæster i byen er ruten lagt mod det fælles mål: et **'Trygt Natteliv'**.